27/03/2024

Недеља православља у Москви

У први недељу Великог поста, на тријумф Православља, Његова светост Патријарх московски и целе Русије господин Кирило служио је 24. марта 2024. године Божанску литургију Светог Василија Великог и чин тријумфа Православља у Саборном храму Христа Спаситеља у Москви. По завршетку богослужења, беседу је одржао Предстојатељ Руске православне цркве.

У име Оца и Сина и Светога Духа!

Данас се сећамо победе Православља над јереси иконоборства и, у извесном смислу, краја читаве епохе борбе против јереси. Зачудо, буквално од првих корака у животу хришћанске Цркве почело је да се јавља лажно знање, како су тада говорили. Односно, људи су, покушавајући да повежу Јеванђеље са сопственим знањем, дошли до одређених закључака који су хришћанској поруци готово потпуно лишили смисла. Већ крајем 1. века почеле су да се јављају читаве заједнице, а посебно су се раширили у 2. веку. Појавио се појам као што је гноза, односно лажно знање, а они који су исповедали такво схватање хришћанства, које није проистекло из апостолске вере, почели су да се називају гностицима, односно носиоцима лажног знања.

И крај 1. века, и 2. па и 3. века били су испуњени борбом Цркве за чистоту вере, за чистоту учења које је Господ донео. И ова борба је била озбиљна, јер су се Цркви противили не они који су говорили: „Не верујемо у Бога и не признајемо Христа“, – никако! Гностици су настојали да своје философске идеје, које су им биле драге због васпитања и образовања које су стекли, споје са хришћанском вером, мислећи да чине добро. Може се упоредити са оним како нам понекад кажу: морате научити да говорите језиком разумљивим секуларној интелигенцији. А када питате шта ово значи, испада да се од нас тражи да у црквене проповеди унесемо нешто што не одговара у потпуности црквеном учењу. Можда би некоме од интелигенције то привукло, а можда и не, али штета за Цркву, њену веру, њено једнодушје била би огромна.

Није случајно што сам говорио о нашем времену, јер покушаји да се исповедање праве вере искриви другим, лажним сазнањима, заправо су пратили скоро читаву историју Цркве. Тако се у 8. веку, када се чинило да су све јереси поражене и да је Црква већ одговорила на све изазове, убедљиво одговорила, појавио се нови поглед на хришћанско Предање, који је одбацио иконе.

Скоро један миленијум хришћани су се клањали крсту, а већ у древним катакомбама постојале су свете слике, али се у 8. веку, упркос процвату духовног, интелектуалног живота у Византији, појавио читав покрет, коме су се придружили епископи, свештеници и многи теолози, који су порицали законитост обожавања светих икона и веровали да је то ништа друго до препород паганства. Иконокласти су потпуно погрешно веровали да хришћани, обожавајући свете слике, на тај начин обожавају материјал од којег су те слике направљене. Али ово је потпуно погрешно схватање шта је свети лик, шта значи обожавање иконе, потпуно неразумевање чињенице да

то нема ништа заједничко са богослужењем творевине, посебно материјала од којег је свети лик направљен. Све је то изазвало дугу богословску и, рекао бих, интелектуалну борбу, али је VII Васељенски сабор, који је постао последњи од Васељенских сабора Православне цркве, духовно и богословски бранио поштовање светих икона.

Цела ова прича је толико далека да се чини да је интересантна само теолозима и љубитељима историје. Али то не значи да су проблеми који постају изазови за нашу веру ствар прошлости. Свако доба рађа сличне проблеме, а знамо колико је страшан био 20. век када је атеизам постао доминантна идеологија у многим државама, а пре свега у нашој несрећној земљи. Како су људи напустили Бога – не иконе, они су напустили Бога! И уосталом, живели смо са овом идеологијом, а и сада многи кажу да Бога уопште нема. Шта је онда ту? Одакле све то? Одговарају нам: некако се десило, наш универзум је стар 14 милијарди година, а човек је настао из зрна песка. И људи верују у ово, и називају се научницима! У извесном смислу, ово је и идолопоклонство – обожавање идеје која пориче Бога и постаје идол; а овај облик идолопоклонства постао је болест многих савремених људи.

mitropolija.com